

MELDERS VAN INTEGRITEITSSCHENDINGEN

Er is een wettelijk kader ontstaan voor melders van integriteitsschendingen in een professionele context, aanvankelijk op Europees niveau (Europese richtlijn 2019/1937 van 23 oktober 2019 betreffende de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht in de publieke sector melden) maar vervolgens ook op Belgisch niveau (wet van 8 december 2022 betreffende de meldingskanalen en de bescherming van klokkenluiders in de federale overheidsinstanties en bij de geïntegreerde politie en haar koninklijke besluiten tot uitvoering).

Deze regels hebben een impact op Sciensano, als federale overheidsinstantie.

Concreet zijn er **drie manieren** om te melden:

- interne melding
- externe melding, via de federale Ombudsman (o.a.)
- openbaarmaking: het openbaar maken van informatie over integriteitsschendingen

1. Wat?

Meldingen kunnen betrekking hebben op overtredingen van regels op verschillende rechtsgebieden, waaronder hoofdzakelijk:

- overheidsopdrachten;
- financiële diensten, producten en markten evenals de preventie van het witwassen van kapitaal en de financiering van terrorisme;
- milieubescherming;
- consumentenbescherming;
- bescherming van het privéleven en van persoonsgegevens;
- beveiliging van netwerken en informatiesystemen;
- strijd tegen fiscale fraude;
- strijd tegen sociale fraude;
- concurrentie;
- ...

Een inbreuk wordt gedefinieerd als een onwettige handeling of een nalatigheid die betrekking heeft op de gebieden van het materiële toepassingsgebied en/of indruist tegen het doel of de strekking van de regels op de betrokken gebieden.

Het 'interne meldingskanaal' houdt in dat elke federale overheidsinstantie moet beschikken over een kanaal voor interne meldingen van integriteitsschendingen. Artikel 1 van het hogervermelde koninklijk besluit bepaalt echter dat het interne meldingskanaal als volgt kan worden beheerd:

- intern, door een aangewezen persoon of dienst binnen de federale overheidsinstantie;
- extern, door derden of door de **Federale Interne Audit** waaraan de federale overheidsinstantie het beheer van het kanaal heeft toevertrouwd.

Met andere woorden, de federale overheidsinstantie zorgt zelf voor het 'interne' kanaal of besteedt dit uit aan derden. De wet bepaalt dat de Federale Interne Audit hiervoor bevoegd is.

Sciensano heeft beslist om het interne kanaal op deze tweede manier uit te besteden.

De Federale Interne Audit staat in voor alle taken die inherent zijn aan een intern meldingskanaal, d.w.z. het ontvangen en verwerken van de meldingen, hun opvolging door middel van een volledig onderzoek, het opstellen van onderzoeksrapporten met de bevindingen van het onderzoek voor de leidende ambtenaar en het geven van feedback aan de klokkenluider;

2. Voor wie?

Om als melder onder het toepassingsgebied van de wet van 8 december 2022 te vallen, moet aan 2 voorwaarden worden voldaan:

1. de klokkenluider is een ambtenaar of een personeelslid van een federale overheidsinstantie of heeft beroepshalve contact met een federale overheidsinstantie;
2. de federale overheidsinstantie in kwestie heeft de Federale Interne Audit aangewezen als intern meldingskanaal of beschikt niet over een eigen intern meldingskanaal;

Elke persoon die meent kennis te hebben genomen van een integriteitsschending binnen het Federaal openbaar ambt kan een melding indienen bij de Federale Interne Audit. Voor elke melding die hij ontvangt, analyseert de Federale Interne Audit de formele ontvankelijkheid en de relevantie van de materiële elementen.

De Federale Interne Audit stelt de klokkenluider systematisch in kennis van de resultaten van de evaluatie van de ontvankelijkheid van zijn melding en van elke beslissing met betrekking tot de instelling, indien nodig, van een onderzoek op basis van de melding.

De klokkenluider die onder het toepassingsgebied van de wet van 8 december 2022 valt, geniet **beschermende maatregelen** waarin de wet van 8 december 2022 voorziet en heeft ook het recht om op de hoogte te worden gebracht van het eindverslag van het onderzoek ingesteld naar aanleiding van zijn melding. Deze beschermende maatregelen kunnen worden genomen door de federale Ombudsman en het Federaal Instituut voor de Rechten van de Mens.

Als de klokkenluider niet onder het toepassingsgebied van de wet van 8 december 2022 valt, dan geniet hij de specifieke wettelijke beschermende maatregelen niet en is de Federale Interne Audit niet verplicht om hem feedback te geven over het eindverslag van het onderzoek ingesteld naar aanleiding van zijn melding.

3. Hoe?

Je vindt alle nodige informatie op de website van Federale Interne Audit: [Intern meldingskanaal/integriteitsschendingen](#) | [Federale Interne Audit](#)

4. Andere mogelijkheid: extern meldingskanaal?

Klokkenluiders kunnen ook gebruikmaken van een extern meldingskanaal, hetzij nadat zij via interne kanalen een melding hebben ingediend, hetzij door rechtstreeks gebruik te maken van externe meldingskanalen, als zij deze geschikter achten.

De federale Ombudsman heeft van de Belgische wetgever de opdracht gekregen om meldingen via externe meldingskanalen te **coördineren**. Hij speelt dus de rol van federale coördinator. De door de wetgever aangewezen bevoegde autoriteiten, waaronder de [FSMA](#), de [DPA](#) alsook de [federale Ombudsman](#), zijn belast met het ontvangen van de externe meldingen voor de financiële sector.

Je vindt alle nodige informatie op de website van de federale Ombudsman: [Klokkenluiders](#) | [Federaalombudsman.be](#)